

АБРААМ ВАЛДЕЛОМАР

FINIS DESOLATRIX VERITAE

Превод от испански: Венко Кънев, 1979

chitanka.info

FINIS DESOLATRIX VERITAE [0]

Когато се изправих, имах чувството, че ме е задвижил електрически ток. Скелетът ми не беше засегнат и аз можех да мястя крайниците си без никаква трудност сред трагичния пейзаж. Нищо върху пустата земя не издаваше живот. Всичко, което някога беше одушевено, всичко, което изникваше на земята от странния полъх на зачатието, зданията, дърветата, хората, водите, морският шум, с всичко беше свършено. Намирах се върху безплодна, безлюдна площ. Нищо не се открояваше на безкрайния и тъмен хоризонт над земята. Слънцето бе неподвижно на необятния хоризонт като огромна и жълта лампа и студените му лъчи вече не съживяваха земята. Гигантски черни маси от неподвижни облаци покриваха небето. Около мен бяха струпани много кости и почвата едва се виждаше. Внезапно почувствувах равномерно вибриране, което раздвижи всички останки. Костите, сякаш подтиквани от импулсите на електрически ток, се мъчеха да станат ипадаха отново, вцепенени като припаднали. Бледият цвят на слънцето, вече мъртво, оживяващо анемично това мъчително видение.

Тогава, след големи усилия, миналото изплува в паметта ми. Струваше ми се, че съм се събудил след кратък сън. Прехвърлих спомените и възстанових следната картина: последния път бях в леглото си. Бледа светлина осветяваше стаята, а моят приятел, лекарят, със сериозно изражение мереше пулса ми, без да произнася нито дума. Изведенъж майка ми и сестрите ми влязоха в стаята. Усетих шепнене на гласове, видях натъжени лица, които при една дума на лекаря заридаха. Лекарят направи знак. Вече не можех да се движа — бях загубил контрол над себе си и клепачите ми падаха тежко върху очите. Но съзнанието ми беше напълно ясно. Все още чувах проплакванията, усетих, че някой — майка ми — ме прегръща с плач, почувствувах, че

един метален Христос легна на гърдите ми, една ръка постави огледало пред устните ми и после всичко се разсея.

Трябва да са ме погребали естествено в гробището на родния ми град. Гробището беше на по-малко от километър от града; ние притежавахме гробница. Защо тогава се намирах в този опустошен край, когато духът се връщаше и оживяваше скелета ми в този решителен час?

Кой може да е преместил останките ми на това странно място? От друга страна, къде се намираха скъпите ми същества? Защо бях сам сред толкова развалини? Прободе ме ледено и смъртоносно съмнение. Хвърлих поглед наоколо с цел да потърся нещо осезаемо, за което да се хвана, и видях далеч, много далеч, върху огромната площ, покрита с кости, скелет, който като мен се издигаше над печалното поле. Над купищата кости вече се надигаха и други скелети, които се опитваха да застанат прави, но отновопадаха бездушни на земята. Запътих се тежко сред пластове кости към скелета. Пищяли, плешки и черепи, които отиваха да се съединят с телата си, изневиделица пресичаха пътя ми. Най-после стигнах до мястото, където — тържествен и сериозен — се издигаше скелетът. Гледаше с покъртителна тъга безкрайната шир и не си даде сметка, че съм застанал до него.

— Кой сте вие, дух, и къде се намираме? — казах аз.

Не отговори.

— Какво се е случило? Какъв е този странен кошмар? Защо се намирам тук? Не бихте ли могли да ми кажете? Кой вдъхна живот на костите ми? Кой ми върна отново тези сетива, които ми позволяват да мисля? Защо тялото ми се оказва тук? Колко време е минало, откак напуснах живота? Къде са скъпите ми същества? Това земята ли е? Онова там слънцето ли е? Говорете, в името на най-скъпите ви спомени, дайте ми никаква светлина, която да разсее това жестоко съмнение... Нима сме в ада?...

Скелетът не отговаряше.

— Кажете, за бога, поне една дума! Колко време мина, откак престанах да съществувам?... Аз съм от една млада страна, от нов континент; когато бях жив, животът беше хубав, дърветата радваха света, реките текаха и преливаха, поривът на действието караше сътвореното да еволюира. Къде сме?...

— На земята.

— Но... времето?

— Вече няма време.

— А пространството?

— Вече няма пространство.

— А слънцето?

— Виж го там, агонизира, вече е неподвижно.

— Какво е преминало през света?

— Вековете.

— Тогава сме пред края? Господ ли ни повика?...

— Кой знае!

— Сигурно сега ще се появи някакво божествено знамение, може би ще ни изпратят на друга планета, в друг живот?...

— Кой знае!

— Много векове ли са минали? Много време ли е живяло човечеството? Къде е напредъкът на хората? Нима не е останало нищо от всички усилия, от всички вълнения, нима времето е могло да разруши толкова великолепни неща?

— Кой знае!

— Говорете, за бога! Просветлете ме, спасете ме от мъчението или ме хвърлете в нищото, но не ме оставяйте в това ужасно състояние. Тази нощ ще свърши ли? Ще има ли нова зора?

— Кой знае!

Някои скелети се раздвишиха и започнаха да се съживяват в тъжната и мрачна шир. Вървяха в различни посоки, далеч от нас.

— Вие християнин ли сте? Познахте ли и обичахте ли Христос?

— Ти говориш за Христос. В твоето време още ли го знаеха? Толкова ли си стар? Други религии преминаха през света. Много превратности изживя човечеството. Появиха се други пророци, други идеали, други религии, и то толкова много, че един ден човечеството се усъмни дали Христос е съществувал и дали религията му е имала последователи.

— Това е невъзможно. Христос живее на небето. Христос ще ме спаси. Христос е от дясната страна на Господ, той беше божият син, той бдеше над човешкия род и човешкия дух.

— Кой знае!

— В сетния час на света Христос ще дойде да потърси децата си, ще се застъпи за тях пред Господ и ще им даде убежище в

блаженството...

— Кой знае!

— Там ще се съберем всички, които се обичахме приживе. Там ще срещнем любимите си същества. Там духът на добрите ще получи сладко утешение.

— Кой знае!

— Душата и тялото ми ще бъдат върнати към живота. И любимите ми същества също ще бъдат върнати към живота и всичко ще бъде отново.

— Ти не си ти. Ти не си бил ти. Ти не ще бъдеш ти. Тялото ти дойде от земята. Това, което беше в живота ти кръв, преди това е било скритият живот на разни вещества. Кръвта ти дойде от минерала, погълнат от растението, което даде сладкия плод като храна на баща ти; в кръвта ти имаше газове от атмосферата, които подхраниха дробовете на този, който те зачена. В мозъка ти имаше неврони, съставени от химически вещества, които оживяваха от слънчевата топлина, от излъчванията на сложните тела, от стимула на различни дразнители. Ти целият излезе от природата. Когато се върна в земята, разложените ти газове изгоряха като блуждаещи огньове и се разнесоха из въздуха, мазнините ти наториха земята и дадоха сок на дърветата от гробището, от мозъка ти излязоха червеи, които вдъхнаха живот на какавидите, и един ден какавидите размахаха тънки крилца в ограниченото пространство на ковчега, в мрака, и умряха, и изпуснаха други газове, които преминаха през цинка на ковчега. В тялото ти имаше масла, които проникнаха в дървото и то изгни, в костите ти имаше соли и вещества, които се разложиха, пръснаха се и наториха корените на дърветата, които ги търсеха. Един ден от тялото ти не остана нищо. Днес всичко, което образуваше хармонията на твоето същество, е раздадено. Една част се превърна в дърво за мебел, друга част — растителната — се филтрира в невроните на един човек; минералите послужиха за съставни части на военно укрепление; нещо от теб излетя в пространството заедно с други елементи. Ти се разтвори в природата. Но слънцето вече не съживява и материята не трепти, и всичко, всичко е окончателно свършено...

Сега сме празен, неосезаем образ; сега сме спомен, ето, пипни крайниците си, потърси костите си и няма да намериш нищо, съвсем нищо.

И аз опипах крайниците си, и нищо не беше материално. Бях един вид изпарение, идея, нещо неосезаемо, мимолетно.

— Но човечеството не може да загине така. Трябва да имаме някакъв край. Аз съм вярващ. Аз вярвам в бога.

— Бог съживяваще света, а виждаш, че светът не съществува. Тогава къде е Бог?

— Бог съществува и е вечен. Той ще прибере чедата си. Иисус Христос е в мене. Аз вярвам, че той ще дойде, той е надеждата, спасителната котва на света. Той се пожертвува за хората...

— Кой знае!

— Той не може да изостави своите. Хайде да го извикаме. Да вървим за него. Да се молим. Да се молим, за бога, да се молим; молитвата ще ни приближи до Създателя. Иисус Христос ще чуе молитвите ни.

Скелетът помълча дълго, с череп, сведен над гръдената кост, в скръбна поза.

Започнах да се моля уплашен, съкрушен, обладан от трагичен ужас. Отче наш, Иисусе Христе, Господи и Истински човече, Създател на небето и земята...

— Не се моли, безполезно е.

— Майчице, майчице! Къде си? Защо не чуваш виковете ми? Защо изоставяш детето си? Къде е духът ти, необятната ти любов, самопожертвувателността и мъченичеството ти? Майчице, майчице! — виках аз и гласът ми се губеше без ехо в зловещата шир.

— Не я викай, безполезно е!

— Но защо е това мъчение? Защо е тази жестокост? Защо са ме върнали към живота, защо ми е този проклет разсъдък?...

— Не протестирай. Безполезно е!

Тогава коленичих в краката на странния скелет и му казах през сълзи с цялата искреност на душата си:

— Чуйте, да търсим Христос. Да повикаме Христос, той е единственият, който може да ни спаси; той няма да ни изостави, да се молим, господине, бъдете милостив, бъдете вярващ, може би той не ни слуша заради вашето неверие. Да обединим молитвата си; вярвайте в Христос...

А той с безкрайна тъга, с отчаяна меланхолия, с неописуемо неверие сведе опечалената си глава и промълви следните думи:

— Братко мой, аз съм Христос.

Костите се раздвижиха, раздвижиха, а слънцето потъмняваše,
застинало в същата точка на хоризонта.

---

[0] Унищожителната истина на края (лат.) — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.